

Előfizetési feltételek.

Egész évre . . . 5 frt — kr.
Félévre . . . 2 frt 50 kr.
Hivatalok, községek, köz-
ségi jegyzők és tanítók
részére egész évre 3 frt.
Italmérők és koresmá-
rok részére az „Italmérők
Közlönyé”-vel együtt
egész évre 4 frt.

Az előfizetések
postautalvánnyal
eszközölendők.

Egyes számok 10 kr-ival
kaphatók a kiadóhiv.

GÖMÖR

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

A GÖMÖRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET

H I V A T A L O S K Ö Z L Ö N Y E.

Hirdetések.

□ centimeterenként 2 kr.,
többszörített 1 1/2 kr. fi-
zendő. Bélyegdíj minden
egyes beiktatásért 30 kr.

A NYILTTÉRBE

minden 3 hasábos gar-
mond sor díja 15 kr.
Hirdetőirodák, előfizetők
vagy gyakori hirdetőik
tetemes díjkedvezmény-
ben részesülnek.

kéziratok a szerkesztőséghez Kossuth-utca 19. sz. ház
I. em.) küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak.
Felelős szerkesztő: Dr. SZELESS ÖDÖN.

Megjelenik hetenként egyszer,
— VASÁRNAP. —

A hirdetések, előfizetések, reklamációk,
a kiadóhivatalba (Deák-Ferencz u. 11. sz. alá) intézendők
Laptulajdonos: DRASKÓCZY LÁSZLÓ.

Lapunk számára hirdetéseket elfogad a *Reuter* ügynökség és a *Magy. Távir. Iroda* hirdetési irodája Budapest, Granátos-utca 1 szám.

Allami anyakönyvek.

Október 1-től kezdve már az állam fogja vezetni a világi hatóságok előtt egyedül érvényes és hiteles mátrikulákat. Az erre vonatkozó miniszteri rendelet a legaprólókosabb és részletes utasításokat tartalmazza, melyek egyrészt az anyakönyvvezetőkre, másrészt a közönségre vonatkoznak.

Az anyakönyvek vezetése és az anyakönyvekből kivonatok kiadása az anyakönyvvezető kötelessége, kinek hivatalos czime: »Magyar királyi anyakönyvvezető« lesz. Minden anyakönyvvezető mellett lesz egy helyettes anyakönyvvezető is, aki azonban csak akkor működhetik, ha az anyakönyvvezetőt ebben valami fontos ok akadályozza.

Az anyakönyvi hivatalok szobáit a község tartozik fűtetni, világítani és takarítani. Ez a hivatal nem lehet boltban vagy kocsiban, sőt még az anyakönyvvezető magánlakásán is csak ideiglenesen és kivételesen lehet.

A törvény szerint minden születést a születéstől számított egy hét alatt; minden halálhozást pedig legkésőbb másnap be kell jelenteni a hozzátartozóknak az anyakönyvi hivatalban. Ha ezt az illetők elmulasztják, a határidő leteltével az anyakönyvvezető pénzbírsággal fenyegeti meg őket, s ha ennek fogamatja nincs, betajítja rajtuk azt a pénzbírságot, a mivel fenyegette őket, s ha ennek sincs fogamatja, újra megfenyegeti s újra megbírságolja őket — de legfeljebb 10

frtig terjedhet egyszeri bírság — és ezt folytatja mindaddig, míg fogamatja nem lesz. Egyszermind azonban jelentést tesz ily esetekben felettes hatóságának és a büntető járásbírósnak, mely is az illetőket a bejelentés elmulasztásáért, mint kihágásért, 300 frtig terjedhető pénzbüntetéssel sújta. Az anyakönyvvezető olyan egyéneket is maga elé idézethet, a kik a bejelentés megtételére ugyan nem köteleztettek, de a kik a születésről vagy halálzásról, vagy családi viszonyokról felvilágosítást adhatnak.

Hét éven aluli gyermektől nem fogadják el a bejelentést, hét évnél idősebbektől is csak akkor, ha az anyakönyvvezető őt erre képesnek találja.

Az anyakönyvi kivonatért az anyakönyvvezető egy korona díjat szed és egy korona bélyegilletéket. Némely esetekben azonban a bélyegilletéket elengedik, így pl. a házasságkötés céljából szükséges születési anyakönyvi kivonatokra sem ragasztanak bélyegyet.

A születési eset bejelentésére kötelezett a törvényes atya, vagy ha ilyen nincs, vagy akadályozva van, akkor a bába. E mellett fenmarad a bábáknak az a kötelességük, hogy mint eddig a lelkészknél, ezután az anyakönyvvezetőknél minden születési esetet huszonnégy óra alatt bejelentenek.

Ha a gyermeket már megkeresztelték, mikor az anyakönyvvezetőnél bejelentik, akkor ő a keresztségben kapott nevet jegyzi be, ha pedig a keresztség ekkor még nem történt meg, akkor a feleknek egy bélyeg-

telen és díjtalan kivonatot ad a végre, hogy így mind az állami, mind az egyházi mátrikulába ugyanaz a keresztnév kerüljön.

Más nevet viselni, mint a mi az állami anyakönyvbe bejegyeztetett, szigorúan tilos.

Anyakönyvelés előtt a temetés csakis kivételesen, az előjáróság engedélyével történhetik meg.

Midőn ezekről a szükséges tudnivalókról idejekorán tudósítjuk kedves olvasóinkat, nem állhatjuk meg, hogy arra ne figyelmeztessük, hogy ne gondolják, hogy ezután már egyházi anyakönyvek nem lesznek. Igaz, hogy a lelkésznek való bejelentésre ezután már nem kötelez a törvény, de kötelez a lelkiismeret.

Különbö ez az intés felesleges is. Mert hiszen képzelné sem lehet olyan szülő, a ki gyermekét meg ne kereszteltesse, olyan jegyes párt, mely frigyére az ur áldását a templomban ki ne kérje, oly családot, mely halottja koporsójának az egyházi szolgák vigasztalását ne kívánja!

Gömör-Kishont t. e vármegye közigazgatási bizottságának **felőves jelentése az 1895. év I-ső feléről.**

A közigazgatási bizottság havi rendes ülését minden hó második hétfőjén tartotta meg, rendkívüli ülés megtartása szükséges nem volt. A fegyelmi választmány 5 ülésben 5, a II-od fokú erdei bíróság 1 ülésben 2 darabot, a felebbezési választmány 3 ülésben 4 ügyet intézett el.

A közigazgatási bizottság a lefolyt félév alatt átvett 1010 darabot, hátralékban volt, 102 drb., elintézendő volt 1112 drb., ebből elintézt

TÁRCA.

CZIGÁNYSZERELM.

I.

Az öreg vajda, érezvén közeli végét, ágya elé hivatva legöregebb fiát, a Palit és beesett szeméit annak füstös arczára függesztve, így szólt:

— Fiam Palkó. Érzem, hogy az Isten erősen hívogat. Nem sokaig maradok én már köztetek.

— Dehogy nem, édes apám.

— Hallgass. Ne szakíts félbe, mert elfelejtem, amit mondani akarok. Ott van a sarokban az én drága kis hegedűm. Az én egész büszkeségem, mindenem. Az a mai naptól kezdve a tied. Szerezz vele hirt dicsőséget annak a névnek, amelyet viselsz. A jövő esztendőben pedig, ha már összekuporgattál egy kis vagyonkát, akkor elveszed az alvégi vajdatársam legfiatalabb leányát, a Mariczákat. Érted, fiu?

— Érttem édes apám.

— Hát akkor isten veled.

Azzal az öreg vajda lecsukta a szeméit és elhallgatott. Néhány perc múlva behorpadt melléből kinos sóhaj tört elő, aztán — elcsendesült örökre.

Palkó meg előkereste a kuczkából az apai örökséget és egy hosszú pillantást vetve a halott sárga arczára, elindult Mariczához.

II.

Az alvégi cigányvajda Mariczája kint ült a gazzal benőtt udvaron és burgonyát hámozott, mikor Palkó komor tekintettel elébe állott

— Jó napot Maricza.
— Adjon isten Palkó. Mi jót hoztál?
— Semmit. Bucsózni jöttem.

A leány nagy szemeket meresztett a sápadt, vézna cigány fiúra. Szinte hebegve kérdezte:

— El akarsz menni Palkó?
— Az apám mondta, hogy menjek el.
— Az apád?
— Igen, ő tanácsolta, mielőtt meghalt.
— Hát meghalt az apád, Palkó?
— Meg Alig egy fél órája.

Maricza szeméi hirtelen ragyogó köncseppekkel teltek meg. Palkó is megindultan törülgette a szeméit.

— No ne sirj Palkó, majd megsegít még bennünket az Isten.

— Gondolod? Én nem hiszem.
— Dehogy nem. Csak ne légy olyan kishitű.
— No hát akkor isten veled Maricza.
— Hát csakugyan elmegy?
— El Megígértem haldokló apámnak.
— De nem örökre, ugye Palkó?
— Örökre? . . . Nem, csak addig, míg annyi

pénzt szerezhettek, hogy az én kis feleségemmel tehetlek.

— Óh mily boldogok leszünk!
— Tehát örömmel jössz hozzám, Maricza.
— Kérdezheted még Palkó?

A bucsuzó cigányfiu átölelte a leány darázs-karcu derekát és csillogó szeméit annak lángba borult arczára vetve, forró csókot lehelt piros ajakára.

— Isten veled Maricza.
— Eg veled Palkó.

Azzal kiszakította magát a lány ölelése karjai közül és futni kezdett az országút felé.

A falu alatt elkaranyodó patak partján még egyszer visszanézett és egy ideig bámulni kezdte a piszkos, hőmpölygő hullámokat, a melyeket a vihar felkorbácsolva kergetett maga előtt.

Czigányhoz nem illő gondolat lepte e pillanatban forrongó agyát. Arra gondolt, vajjon nem lenne-e jobb neki jobb alatt nyugodni az iszapos, sima fővényen, mint az irigy emberek között a mindennapi betevő falatért küzdeni.

Hanem amint eszébe jutott az a karcu, ennyivaló teremtés, aki oly sokszor megvigasztalta őt szomorú óráiban, s akinek szívhez szóló szavai mindannyiszor elsimitották homlokáról a k-mor redőket, kedvet kapott a tovább élésre, a mindennapi küzdelemre.

Hirtelen a hóna alá szoritotta a hegedűjét és többé vissza sem nézve arra a helyre, ahol kedveseit hagyta, megindult a hosszú uton, maga sem tudta hova, maga sem tudta merre.

III.

— Huzd rá Palkó!

— Hiszen huzom, kérem alássan, már a kezem is fáj a sok hegedüléstől.

1054 drbot, hátraléka 58 drb. Elintézték az alispán 435, tiszti ügyész 9, árvaszéki elnök 69, főorvos 25, pénzügyigazgató 168, kir. mérnök 173, kir. tanfelügyelő 158, kir. ügyész 5, felebezési választmány 4, közigazgatási előadó 5 darabot.

Alispánunk jelentése szerint a vármegye területén a lefolyt féléven át a közigazgatás rendes menete meg nem zavartatott.

A tisztikar hivatalos közeledését az adott viszonyok között pontosan teljesítette, s a törvényhatóság köréhez utalt ügyek törvényszerű ellátásban részesültek.

A törvényhatósági tiszti kar személyzetében azon változás történt, hogy az újonnan rendszeresített tiszti alügyészi állomásra Kubinyi Ferenc eddigi levéltárnok, a III-ik aljegyzői állomásra pedig Komáromy István eddigi főispáni irnok választott meg; Bányai Ferenc közigazgatási gyakornok pedig állásáról lemondott.

A személyes és vagyon biztonság nagyobb mérvben sehol meg nem zavartatott. A Rima-Murány-Salgó-Tarjáni vasmű részvény-társaság vashegyi bányájánál személyes vonatkozású streikolás fordult ugyan elő, azonban ez nagyobb hullámokat nem vert, s a járásbeli főszolgabíró a bánya igazgató és a m. kir. rozsnói bánya kapitány tapintatos és erélyes közbelépése mellett pár nap alatt ismét minden a rendes mederbe lett terelve.

A hasznos házi állatok egészségügyi állapota eltekintve attól, hogy Várgede s Tamásfala községben a Rimaszombat városban a sertésvész állapotát meg általában kielégítőnek mondható.

A folyó évi fősorozás március 2-án megkezdve, az, az egész vármegye területén a legnagyobb rendben ejtett meg és pedig lehet mondani nem reményelt jó eredménnyel, mert a felhívottaknak több mint 30 százaléka besoroztatott.

Fontos közigazgatási jelentőségű, hogy a tiszolcz-zólyombrezói vasut nagyban készül, s hogy a Dornó völgyi és egy helyi érdekű vasut kiépítése tervezetik, mely vasúrnak fejlesztésének egy hatalmas emeltyűjét fogja képezni.

A törvényhatósági utadók behajtása azon okból, hogy azokkal a községi bírók vannak hivatva behajtani s heterjenzteni, sok kívánnivalót hagyott, úgy, hogy csak az alispán erélyes intézkedésének köszönhető ezen pénztár állásának javulása.

A vármegyei kezelés alatt álló pénztárak havonként rendszeresen megvizsgáltattak, a kezelés minden pénztárban példás rendben, a készpénz híján és felesleg nélkül, a pénztári betétek megfelelő takarékpénztári betét könyvek, érték papírok, kötvények és egyéb értékek meglévőnek találtattak.

No hát ilt van egy tizes, csak ne jajgass, Huzd el azt, hogy:

Lehullott a regző nyárfa . . .

Palkó belekezdett a nótába. Huzd a hévvel, keservesen. Mintha egész lelkét beleöntötte volna ebbe a kis dalba. Háromszor eljártasolta ezt a szomorú nótát. Hanem mikor ismétlni akarta, hirtelen megremegett kezében a vonó és szemei könnyel teltek meg. Eszébe jutott Maricza, aki bizonyára busul már azóta hosszas távollétén.

Talán meghalt az apád, hogy ugy sirs ezen a rongyos nótán? — kérdezte a mulatozó ifjak egyike.

Vagy talán a szeretője hagyta cserben! — toldotta meg a másik.

Palkó nevetni igyekezett. Hanem a mosolya nagyon erőtlen, fanyar volt. Mintha vadalmába harapott volna.

Dehogy csalt meg, dehogy. Nem olyan lány az.

Hanem azért a nyugalma oda lett. Háromszor is elhibázta a véget.

— Te Pali, viyvázz egy kissé. Az utólját most is elhibáztad. No rajta, huzd el még egyszer.

Isten hozzád édes, Isten hozzád kedves,

Élnünk együtt nem lehet. . .

És Palkó, hátát az aranyozott cifraszögökkel ékesített oszlopnak támaszva belebámult a gázláng imbolygó fényébe, mialatt csontos ujjait a kopott hegedűre szoritotta és újból belekezdett abba a szomorú nótába.

Most már nem remegett a keze. Biztosan, szilaj hévvel, szenvedélyesen huzta. Sápadt, besett arca hirtelen lángolni kezdett a lelkeselettől, mialatt a melléte ülő ifjunak elkeseredésében köny szökött a szemébe, a mely végigmosta halvány arcát.

Ejfel körül járt már az idő, mikor a mulatozó ifjak elszédtek. Palkó is összeszedte holmiját. Magára vette rongyos, szinehagyott felöltőt és hóna alá csapva hegedűjét, lassu léptekkel megindult hazafelé.

(Folytatása következik.)

Hevessy Jenő.

Beérkezett a múlt félév folyamán az alispáni hivatalhoz 12554 szám; feldolgoztatott a múlt évi 435 szám hátralékból 12,354 szám; hátralékban maradt 635 szám.

Fegyelmi ügy elintéztetett 9, folyamatban van 4.

A m. kir. pénzügyigazgató jelentése szerint a kir. pénzügyigazgatóság alá rendelt 4 kir. adóhivatalnál főbb ízben váratlanul megejtett pénztári vizsgálat a pénztárakat teljes rendben levőknek bizonyította.

Adófizetési halasztás 37 esetben összesen 13,241 frt 64 kr. erejéig engedélyeztetett.

Rimaszombat rendezett tanácsú város a IV-ik lakbér osztályból a III-ik osztályzatba emeltetett.

Figyelemmel a fenförgő kedvezőtlen közigazgatási viszonyokra, az adóvégrehajtás az adókat közvetlenül az adóhivatalnál fizetők ellen 1895 évi június, július havakban és 1895. évi augusztus hó 1-ső felében egészben felfüggesztetett, ellenben a községeknek adókat fizetők ellen nem szorgalmaztatott.

Daczára annak, a pénzügyi eredmény a lefolyt hólan nem volt kedvezőtlen, mert az 1895. év 1-ső félévi pénzügyi eredmény a következő:

egyes adókban befolyt . . .	271 327 frt 67 kr.
fogyasztási és italadókban . . .	207 857 » 91 »
jog és bélyeg illetékekben . . .	55 203 » 53 »
a dohány jövedékben . . .	166 403 » 38 »

Összesen: 700.792 frt 50 kr.

A közvetett adókban és a dohány jövedékben elért kedvező eredmény igazolja, hogy a pénzügyi közigazgatási és ellenőrző szolgálat kielégítő volt.

A kir. tanfelügyelő jelentése szerint az elmúlt félévben az előzőleg megejtett összeírás szerint vármegyénkben összesen 32514 tanköteles volt. ezekből 22859 mindennapi 9655 pedig ismétlő. A mindennapi tankötelességek közül fiú 11491, leány 11368. Az ismétlő tankötelességek közül 4929 fiú és 4731 leány. A mindennapi iskolába járt ezek közül 19592 tanköteles, nem járt 3267, az ismétlők közül rendszeren járt 8155, semmiféle tanításban ugyan ezek közül 1500 nem részesült. A mindennapi, valamint az ismétlő iskolába nem jár k összes száma 4767 volt, kik nagyrészen mert az iskolától távol fekvő pusztákon laktak, nem voltak beiskolázhatók. A tankötelesség végrehajtását a tanév elején ismételve hozott határozatunk értelmében ellenőrizte a kir. tanfelügyelő és a járásbeli szolgabírák. Iskoláink az előző fél évhez képest 314-ről 315-re emelkedett. Lucskán ugyanis a református leány egyház új iskolát szervezett.

A rozsnói Állam-lag segélytöz községi iskola államosítására vonatkozó intézkedések még az elmúlt évben megkezdettek, a melynek alapján az iskola az állam által ez évi január elsejétől átvetetett. Ezen félévben adták át ugyancsak Rozsnón a róm. kath. fiú iskolát. Új iskola épületet nyerne meg ez évben a nagyroczói közép kereskedelmi, a nyustyai ev. iskolák, míg a tiszolcz-i állami ovoda és dobsinai állami polgári fiú-iskola tervei felsőbb jóváhagyás végett felterjesztettek. A Rádova község részére engedélyezett millenárius állami iskola folyó évi szeptember havában leendő megnyitásához a szükséges előintézkedések bérhelyiség kivételével megtételven, a tanító kineveztetés legközelebb várható. A két tanterem és egy tanító lakból álló iskola épület terve most készül. Elemi iskoláink sajnos nem mindannyian felelnek meg a hozzájuk kötött várakozásnak, ennek oka onnan van, hogy nincsenek kellően és törvényes kívánalmaknak megfelelően felszerelve, sokban nem okleveles tanítók működnek. Ezen szomorú viszonyok között tengődő iskolák száma most már azonban rohamosan kezd apadni, mert az 1893. évi XXVII. törvény alapján eddigleg 75 iskoláért kért államsegélyt, a melyek közül 44-nek a kívánt állami segély engedélyeztetett s 20 iskola 1964 frtot már fel is vett. Batran elmondhatjuk, hogy ezen üdvös intézkedés biztos garantiája tanügyi viszonyaink javulásának. Nem halgathatjuk el azonban, hogy az ijesztő módon emelkedő tanító hiány ezen üdvös törvény végrehajtását felette hátráltatja. Megyénkben az első évnegyedben 15, a másodikban 19 tanítói állomás volt üresedésben, a melyben ismételt pályázat daczára sem jelentkezett kiegészített egyén. Ezen országos baj ugy látszik gyors orvoslást kíván. Ipariskoláink tanítása s egyéb ügykezelésében változás nem történt, azokban a tanítás a megszabott törvényes időben zavartalanul folytatottatott, az évrő vizsgálatokkal kapcsolatban több helyen a tanulók saját készítményeikből kiállítás is rendeztek, a hol több szép készítmény volt látható, legkivált Rimaszombatban. Nagy számú óvó intézeteink közül némely nyári gyermekmenhely, megfelelő helyiség vagy óvónő hiányában, ez éven nem volt megnyitható.

Tanítói fizetési hátralék behajtása ügyében három esetben intézkedtünk. Tiltott tankönyvek vagy taneszközök sehol sem voltak használatban.

A kir. főmérnök jelentése szerint az év első felében a hosszú tél és a rendkívüli havazások helyenként oly közlekedési akadályokat okoztak, melyeknek elhárítása sok időt és költséges munkát igényelt.

Mint legfontosabb hivatalos intézkedést meg kell említeni, a vármegyei törvényhatósági közutaknak 1895—1898-ik éveken fentartásához szükséges fedanyag előállításának vállalkozás útján való biztosítását, mely az összes utvonalkra nézve elég kedvező eredménnyel foganatosított, és kisebb csoportokra felosztva 58 vállalkozóval a szerződés meg is kötött.

A Rimaszombat-egri utvonali almágyi és a Beje-jolsva-murányi ut Hisnyó-víz melletti alap nélkül járhatatlan utszakok kiburkolása iránt az intézkedések megtették a Rimaszombat tamásfali ut pedig nagyobb részben kiépített.

A kincstári kezelés alatt álló rimaszombati és rozsnói posta és távirda hivatalok személyzete azonban a növekedő forgalomnak megfelelően a folyó évben szaporítottat. Ezenkívül a rozsnói posta és távirda hivatalnál a múlt évben épített új távirdavonalak felügyelete, jó karban tartása és az időnként mutatkozó távirda közlekedési akadályok gyors elhárítása végett egy új távirda vonalóri állomás is rendszeresített.

Figyelemre méltó újítást képez a távirda szolgálat terén az is, hogy a f. év március 18-án kelt 5373 sz. miniszteri rendelet értelmében most már a válasz-táviratoknak küldőnczcel való kézbesítése is lehetséges.

A kir. ügyész havi jelentései szerint a fogház épületek tisztaság és biztonság tekintetében kifogás alá nem estek.

A fegyelmi ügy ugy az őrség, mint a letartóztatottaknál rendes az élelmezés szabályszerű az egészségügy általában kielégítő volt.

A fogházor személyzetben változás elő nem fordult. Feltételes szabadságra 6 fi és 1 nő rab bocsájtattott.

Egy vizsgálati fogoly orvosi megfigyelés végett a budapesti kir. ügyészség felügyelete alatt álló letartóztatottak és elítéltek megfigyelő osztályába, négy fegyenez a váci országos fegyintézetbe, 4 nő fegyenez pedig a Mária nostrai országos fegyintézetbe szállítottott.

A tiszti főügyész jelentései szerint, a lefolyt félév alatt 4 különböző fegyelmi ügyben terjesztett elő ügyészi indítványt, melyek alapján az illető fegyelmi hatóság mindenik esetben megfelelően intézkedett.

A végrehajtásnak telegkönyvi feljegyzése kéretett 4 esetben a tartozásnak kifizetése folytán pedig telegkönyvi kitörles foganatosított egy esetben.

Adó illeték és rábélémezési hátralék miatt ugyancsak ingatlanok ellen foganatosítandónak elrendelt végrehajtási ügyben a végrehajtás telegkönyvi feljegyzése kéretett 16 esetben, elrendeltetett 20 esetben, foganatosítottott 11 esetben, arverés kéretett 24 esetben, elrendeltetett 28 esetben, foganatosítottott 9 esetben, a m. kir. pénzügyigazgatóság megkeresése folytán felfüggesztetett 4 esetben, a tartozás kiegyenlítése indokából pedig beszüntetett 17 esetben.

A központi árvaszéki elnök havi jelentései szerint az árvák és gondnokoltak létszáma a lefolyt év végével volt 12190, a gondnokoltaké 294, maradt az év negyed végével az árvák összes létszáma 12095, a gondnokoltaké pedig 294.

A folyó év első negyedében befejeztetett 89 hagyatéki ügydarab, ezen hagyatékok után következő értékek kerültek gyámhatósági kezelés alá és pedig:

1. ingóság. értékben . . .	4253 frt 84 kr
2. ház, ugy házrész értékben 3915 » 91 »	
3. föld, erdő s legelő érték 12192 » 69 »	

összes érték . . . 20363 frt 45 kr.

ezen hagyatékok terhe volt 6939 frt 67 kr

marad tiszta érték 13423 frt 77 kr

A nagykorúítások s elhalálozások következtében következő értékek adattak ki gyámhatósági kezelés alá és pedig:

1. ingóság. értékben . . .	9357 frt 81 kr.
2. ház, ugy házrész értékben 9534 » 06 »	
3. föld, rét, erdő, legelő érték 28235 » 60 »	

összes érték . . . 47127 frt 47 kr.

A főorvos havi jelentései szerint a közegegségügy a lefolyt félévben a vármegye területén elég kedvező volt; a lefolyt félévben leginkább a légutak bántalmi uralkodtak, gyakrabban rostanyai lobból párosodva; a betegség a legtöbb esetben kedvező lefolyással végződött.

Hevny fertőző betegségek közül járványosan a kanyaró tizenegy, hókhurut öt, a fültő mirigy ob nyolcz, a számrhurut egy községben, szörványos betegedési esetek pedig több helyen fordultak elő.

Dajkaságba adatott havonként átlagozva 5-11 gyermek.

Törvényszéki bonczolás eszközöltetett 9, rendőri bonczolás 20 esetben; vizsgálat alá hozott súlyos testi sértés 23, könnyű testi sértés 102 esetben.

Az ételmi szerek időszakonként megvizsgáltattak s azok ti zítán kezelve s az egészségre ártalmas szerekkel megfontatlannak találtattak.

A közzgazdasági előadó havi jelentései szerint a lefolyt erős tél daczára is, a vetések állása biztató volt; a gazdaközönség szép reményt táplált az aratás iránt, bőven remélve kárpótlást a tavaszon bekövetkezett takarmányszűke által okozott rendkívüli kiadásokért. A később bekövetkezett száraz hidegek és az esőtlenység azonban mind ezen a reményeket nagyon lehasználtta, mert a jelen viszonyok között a rorszal csak közepén alóli, a buzánál pedig közepesnél jobb aratást nem várhatunk. Tavaszai vetéseink és a kapás növények is, ha a betakarításig valami nagyobb kalamitás nem érndi, bő terméssel kecsegtetnek.

A szénatermés általában kedvező vala, csak itt-ott fordult elő eset, hogy a széna a tavaszai vizáradás és zápor által beiszapolatott a kaszálás idején.

Vármegyénk területén a lótenyésztés szép eredményt mutat fel; hasonlólag szép lendülettel emelkedik szarvasmarha- és sertésenyészetünk is, azonban annál szomorubb az, hogy a juhtenyésztés ugyszólván teljesen hanyatlóban van.

H I R E K.

László főherceg. Uralkodó családuknak legnagyobb ágát mely gysz sujtotta József főherceg, a honvédség főparancsnokának fia, László főherceg vigyázatlanságból vadászfegyverével meglötte magát, és sebláz következtében egész váratlanul kiszvedett. Kimulta érzékeny sujtó csapás nemcsak a fenséges szülőkre, testvérekre, a családra hanem csapás ez felséges királyunkra is, kinek szívet fájdalommal fogja eltölteni az ifju főherceg tragédiája, mert Rudolf tragikus halálát fogja felidézni emlékében, és mert nagy dinasztikus érdek fűződött a magyar szellemű főhercegek jövőbeli szerepléséhez. És mert e tekintetben a nemzet érdeke közös leendett az uralkodóval, minthogy nemzetünk jövője is megkívánja, hogy a magyart megértő, magyarul érző s gondolkodó főhercegek legyenek az uralkodó családban, kik a magyar befolyást képviselik az udvarnál, ép azért a testestől lelkestől még névre is magyar főherceg halála mely gyszba borítja nemzetünket; a főhercegi családdal, a királlyal együtt gyszol a nemzet. Az ifju főherceg halálhírét f. hó 6-án a délutáni órákban sürgőnyözték meg az alispáni hivatalnak, s Lukács Géza azonnal intézkedett a gyszolobogó kitűzése iránt. A város több középületére is kitűzték a gyszjelvényeket.

Olvasóköri gyűlés. A rimaszombati »Polgári Olvasókör« választmánya folyó hó 2-án ülést tartott, melyen Rábeli Miklós elnök azon örvendets jelentést terjesztette elő, hogy a kör új otthona az ősz végén teljesen felépül. Ebből kifolyólag határozatot, hogy a mostani helyiség bérlete jövő év május 1-jére felmondassék. A pénztárnok jelentése szerint a kör pénzügyi állapota is teljesen kielégítő, kár azonban, hogy 270 drb 10 frtos kötvényt mai napig sem lehetett elhelyezniük. A választmányi egy három tagból álló bizottságot küldött ki azon megbízással, hogy Fáy Gyula, kerületünk országos képviselőjének nyujtsák át a választmányi ülés jegyzőkönyvi kivonatát, melyben hálás köszönet mondatik neki a kör részére visszaajándékozott 5 drb kötvényért.

Józsa Antal új tanfelügyelő folyó hó 2-án megérkezvén városunkba, átvette a tanfelügyelői hivatalt; állomását azonban csak e hó vége felé fogja hivatalosan elfoglalni, addig az ügyeket Meszlényi Zoltán tanfelügyelő vezeti.

Fogyasztási adók bérbevétele. Mint értesüünk, a városunk területén befolyó fogyasztási adók bérbevétele csak azon esetben volna hajlandó Rimaszombat városa eszközölni, ha a pén ügyminiszter 35000 frt bérösszegért átengedné azt. Miután pedig az excellenciás ur többet követel a felajánlott összegnél, ennél fogva az alku aligha lesz megköthető.

A főgymnásiumunkban holnap megejtendő pót-érettségi vizsgálaton az egyházi főhatóságot Ruzskey Gyula jánosii ev. ref. lelkész, a kormányt pedig dr. Csiki Kálmán dr. megyetemi tanár fogja képviselni. Vizsgára összesen mintegy 30-an jelentkeztek a sárospataki, miskolczi és a helybeli gymnásium tanulói közül.

A Gömörvármegyei atletikai klub» f. hó 9-én választmányi gyűlést tart a kaszinó helyiségében.

A mi zenészeink erős csábításnak vannak kitéve. Egy török nagy szállodás annyira megkedvelte őket Tátra-Füreden, hogy a téli évadra Konstantinápolyba akarja őket szerződ-tetni. Minden tagja a bandának kapna naponként 8 frankot aranyban, azonkívül, ha a szultán vagy más nagy ur előtt játszanának, az összes jövedelem felét. Hát a kitüntetés szép de mi bizony csak ezt mondjuk zenés-einknek: »Ne menj el, maradj itt, majd meglátod jobb lesz itt«.

A Gömörvármegyei díjok segélyező egyesület f. hó 6-án választmányi ülést tartott. A látogatott ülésen megvitaták az alapszabályok módosításának kérdését és e célból egy előkészítő bizottságot küldöttek ki. Egyuttal egy nagyobb szabású műestély megtartása iránt egy rendező bizottságot választottak meg, a melynek feladata lesz a programot összeállítani és a kedvező időpontot kijelölni. A pártolásra méltó egyesület így ismét kiváló módon fog magáról életjelt adni, s nincs kétségünk, hogy a legszelebb körben fog az eddig meleg pártolásban részesülni. Egyuttal határozatba ment, hogy pártoló tagok gyűjtésére szolgáló iverk lesznek nyomandók, és gyűjtés végett kiosztandók. Kívánatos, hogy az egyesület minél szélesebb körben találjon pártfogásra, s minél többen legyenek pártoló tagok.

Lőfkovics Lipót helybeli divatáru-kereskedő hálószobájában az egyik ablak szőnyegfüggönye a mult napokban meggyulladt. A cseléd vigyázatlansága okozta a tüzet, ki az égő gertyát letette a padlóra, hogy az ágy alól valami leestt tárgyat kivegyen. Ha a háziak idejekorán be nem sietnek a szobába s le nem tépik a lángra borult függőnyt, nagy szerencsétlenség származhatott volna, amennyiben az egyik közelben álló vetetlen ág is már-már tüzet fogott. A gondatlan cseléd megérdemelné, hogy az okozott kárt megtérítse, máskor legalább vigyázza.

Tűz Putnokon. Mult hó 27-én nagy tűz veszedelem fenyegette Putnokot. Kovács Sámuel háza leégett, Fuchs Jakab fakereskedő deszkakészlete a lángok martaléka lett s szerencse, hogy sikerült a tüzet lokalizálni, mert különben egész Putnok veszélybe kerülhetett volna. A kár így is 2200 frt. A tüzet Fuchs szolgálója, Bernát Rozália okozta, ki a szénkamrába fedetlen gyertyával ment s vigyázatlansága folytán a láng a faszénbe kapott s tűz csakhamar nagy erővel tovább terjedt. A vigyázatlan cseléd a hatóságunk felje entettet.

Kujnis, Illés és Sántha losonczii pékek a mult napokban Gyöngyöstre utaztak egyik elhalt kollegájuk végtisztességére. Hogy őszinte résztvetüket annál jobban kimutassák, közösen megvásároltak egy halotti koszorút s bementek a nyomdába, hogy szaiagjára valami jellemző feliratot nyomassanak. Rövid lévén az idő, hamarosan abban állapodtak meg, hogy teljesen elegendő lesz, ha a szalagra csak nevéket nyomatják ilyenképen: Kujnis (komma) Illés (komma) Sántha (komma). El is készült aztán a szalagfelirat, csakhogy a nyomászségűd a komma (,) szót félreértvén, így nyomta a feliratot a szalagra: »Kujnis koma, Illés koma, Sántha koma.« Persze, hogy nagyot nézett a három pékmester, a fejüket is csóválgatták egyideig, de azért csak elvitték a koszorút kollegájuk koporsójára.

Weisz Károly főtéri üzletében nagyon megunhatta magát az egyik kereskedőseggé, mert a mult napokban behatolt a bezárt szoba ablakán s ruháját bőröndjéből kiszedve, minden buszuszó nélkül faképnél hagyta nemcsak az üzletet, de magát Rimaszombatot is. Hallomás szerint valami mélyebb értelme van szökésének, de a jószívű princípális azt tartja: »több is veszett Mohácsnál«.

Lólopás. A lókötők az utóbbi időben ismét új erővel kezdenek dolgozni. Így a napokban Farthó Pál palfalai lakos 2 drb egyenként 280 frt értékű lovat vitték el. A lovakat pár nap mulva megtalálták Szirma-Besenyőn (Borsodmegyében) egy odaváló parasztgazdánál, ki midőn a lovak végeit nála megjelentek, a lovakkal éppen nyomatott. Nagy meglepetéssel ismerte fel a károsult lovait s vállalóra fogatván az új gazdájuk, az bevallotta, miszerint a lovakat cigányoktól vette. A tetesek után a nyomozás folyik.

Párlal divat. Az egyházpolitika megoldása nem szolgált nagyobb feladatot az illetékes köröknek és nem yártak nagyobb lázas érdeklődéssel annak végkimenetelét, mint várják hölgyeink az őszi és téli divat megjelenését. Daczára a nap még folyton tartó meleg sugarainak, melyek elhíttetni akarják velünk, hogy julius hónapot éljük és nem szeptembert, pedig az immáron beközöntött. Mindezek folytán mindinkább gondolnak a garderojúkra és lázas izgatottsággal várják a fővárosi előkelő divatházak kimerítő értesítéseit, hogy divatszalonjukba megérkeztek az őszi és téli saison divatujdon-sága.

Ezen körülmény nem csekély gondot ad a divatkereskedőknek, kik nem kisebb izgatottság mellett fáradoznak azon, hogy a hölgyvilágot minél előbb megmentsék az idegrontó izgatottságtól. Mint értesültünk a »Fáy, Fehér és Tsa.« czég egyik tagja, Fehér Gyula ur jelenleg Párisban időzök, hogy az ottani előkelő divatházaknak ezen idényekre szóló összes divatujdon-ságait, egy modell-ruhák, felöltök, gallérokban, valamint selyem és gypaju szövetekben minél nagyobb választékban beszeresse. Ezen nevezett czég, daczára a közel multban kezdett szereplésének, kiváló tagjainál fogja már is főtényezőül szolgál a divat terén a hölgy előkelőségeknél. A czégnek egyik tagja, Fáy Dezső ur azon magas kitüntetésben részesült a kereskedelmi miniszter ó excellenciája részéről, hogy őt az ezredéves országos kiállítás II. főcsoport XIV-ik csoportjához bizottsági taggá nevezte ki. Ezen reá nézve minden tekintetben nagy kitüntetéshez örmömel gratulálunk s örvendünk annál is inkább, amennyiben teljesen meg vagyunk arról győződve, hogy ezen tisztség betöltését, kimagasló szakértelemmel fogja tudni betölteni, és ki mint külföldön sokat utazott ember, az ottan szerzett bő tapasztalatokat érvényre fogja juttatni.

NYILTÉR*)

Nyilatkozat.

Alólirottak kijelentjük, hogy a folyó évi augusztus hó 17-én Hubay Miklós ügyvéd és Meszlényi Zoltán segéd tanfelügyelő urak között előttünk történt kellemetlen eset ugyancsak előttünk mai napon teljes megelégedésünkre kiegyenlített.

Kelt Rimaszombat, 1895. aug. 30.

Huszth Lajos s. k. Szabó György s. k.
tanu. tanu.

Sütheő István s. k.
tanu.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Tamásfalván egy külön álló uri ház 2 szoba, előszoba, honyha- és schveiczi verandával, bebutorozva vagy butor nélkül kiadó. Felvilágosítást ad e lap kiadóhivatala.

Bükkmakk-árverés.

Alóliirt erdőhivatal r-lehotai erdőgondnokságának ez évi **bükkmakk termését** f. évi szeptember hó 14-én délelőtti 11 órakor, a meleghegyi szarvaskertben írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverés útján fogja eladni. Az ajánlathoz 10% bántapnz csatolandó.

Ha a zárt írásbeli ajánlatok magasabbak lennének, mint a szóbeli árverés által elért összegek, akkor azok fognak az uradalom által elfogadtatni. A többi feltételek az erdőhivatalnál tehinthetők meg.

Meleghegy, 1895. szeptember 6.

Fülöp Szász Coburg Gothai Herceg
ő királyi fensége
baloghvári erdőészete.

(Utányomat nem díjaztatik).

Bükkmakk árverési hirdetmény.

A rimamurány-salgó-tarjáni vasmű-részvény társulat a klenóczi, rima-brézói és szelcei erdőgondnokságaiban a jelen évben termett bükkmakkot folyó évi szeptember hó 20-án reggel 9 órakor Likéren az élelmezési intézet helyiségében, nyilvános szóbeli árverésen eladja.

A makkoltatás alá bocsátandó erdő-részletek kiterjedése és becsértéke, valamint az árverés feltételei Rima-Brézón, az erdőhivatalnál és Marton János ügyvéd urnál Rimaszombtatban megtudhatók.

Kelt Rimabrézón 1895. szeptember 3.

A Rimamurány-salgó-tarjáni
vasmű részvény-társaság
Erdészete.

400 métermázsa 1894 évi termésű

vetőmagnak való buza

eladó.

GROSZ MÓRNÁL Léhi-pusztá

u. p. Gömör-Simonyi, vasutállomás Feled.

Verseny tárgyalási hirdetés.

A Gömörvármegye területén átvonuló roznyó-lőcse-szandeczi állami közút 19610. 21470 km. szakaszának áthelyezése és az az kapcsolatos munkák biztosítása végett folyó évi szeptember hó 10-én déli 12 óra-

kor a gömörvármegyei államépítészeti hivatalnál és a kereskedelemügyi miniszterium I. B. szakosztályában (Budapest, Albrecht-ut 1. sz.) zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni

A 30801 frt 69 krnyi összeg erejéig engedélyezett költség után számítandó 5% bálnálpénz teendő le, a betéti vevénnyel ellátott zárt ajánlatok a kitűzött időpontig a nevezett államépítészeti hivatalnál s a

kereskedelemügyi miniszterium segédhivatali igazgatóságánál nyújtandók be.

A szóban forgó munkákra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban megtekinthető

Rimaszombat 1895. augusztus 26 án.

Jurasko,
kir. főmérnök.

A báró Vay Dénesné f. évi derencsényi **makktermése** szeptember hó 10-én, d. e. 10 órakor **Molnár József** ügyvéd ur irodájában nyilvános árverés útján el fog adatni, a jelzett határidőre s a megjelölt helyre a venni szándékozók tisztelettel meghívotnak

Gömör-Kishont t. e. vármegye közig. bizottságától.
1289—1895. kb.

Hirdetés.

A bánréve dobsinai kir. államvasút tornallyai állomásának kibővítéséhez szükséges földterületek beváltása céljából elrendelt kisajátítási eljárás f. év szeptember hó 16. napjának d. e. 9 órakor Tornallyán a község házánál fog tartatni, miről az érdekelt felek azon hozzáadással értesítettnek, hogy a kiküldött bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is fog érdemileg határozni, ha az érdekelték közül senki sem jelen meg.

Kelt Rimaszombatban 1895. aug. 22-én.

einöki megbízásból

Lukács,
bizottsági jegyző.

Táncztanítási jelentés!

Alólirott mély tisztelem mellett szerény nyilatkozatom teszem, hogy én minden a főbb körökben divatozó legujabb magyar és külföldi

T Á N C Z O K B Ő L

ideértve a helyes állást s a test kiképzésére megkívántató alapszabályokat is, az ez évi tanfolyam alatt kimerítő leckéket adandok, mely vállalatom pártolására a t. cz. közönséget bátor vagyok felszólítani s magamat kegyes pártfogásukba ajánlani, egyszersmind tisztelettel kérem a tanulni szándékozókat, sziveskedjenek neveiket s lakásaikat velem tudatni, hogy azonnal személyesen tisztelkedhessem.

Rimaszombat, 1895. szeptember 5 én.

Lakásom: »Három-Rózsa« szálloda 14 sz., földszint.

Jelentkezni lehet lakásomon délelőtt 9—11-ig, délután 4—6-ig, ugyesintén Náray J. A. könyvnyomdájában is.

A tanórák szeptember 10-én kezdődnek.

SZÖLLÖSSY MANÓ,
táncztanító.

Hatóságilag engedélyezett

NAGY VÉGELADÁS!

A nagyérdemű közönség becses tudomására hozom, hogy nagy raktáromon levő összes áruk üzletém lebonyolítása céljából végeladás útján gyári áron alól elárusíttatnak.

Az eladás szabott árak és készpénzfizetés mellett történik. Kérem a n. é. közönséget e kedvező alkalmat megragadni és üzletemben levő összes áruk jutányosságáról meggyőződést szerezni.

tisztelettel

LÖFKOVICS LIPÓT.

Különös figyelmébe ajánlom a n. é. közönségnek az alant jegyzett cikkeket

8000 pár női-, férfi- és gyermek csipők.

3000 drb férfi- és fru kalapok.

3000 drb férfi- gyermek és női ingek

2000 drb női kabát, gallér és kepek.

1000 drb női-, férfi nap- és esőernyők.

6500 drb férfi nyakkendő.

Egypár száz darab női-, leány- és gyermek-felöltök.

Női blousok, kötények.

6000 pár női-, férfi- gyermek-harinya

1500 drb NŐI VALLFÜZŐ (Mieder)

Színes, sárga vagy fekete bőr csipők, akár egész akár fél, női-, férfi- és gyermekeknek 50%-kal gyári áron alól.

Rövidárak, pamutok, selymek, kézi munkák mélyen leszállított árakban.

Egypár száz darab selyem, czérna, vagy bőr keztyűk meglepő olcsó árban.

Leány kabátok.

NAGY VÉGELADÁS!

NAGY VÉGELADÁS!

Alapított 1865-ben.

A legjobb

zongorák, pianinók és harmoniumok

legolcsóbban kaphatók tökéletes jótállás mellett.

SCHIEDMAYER és FIAI,

leghíresebb zongorák és Thüringia Organ C. egyedüli képviselője,

a világ legjobb és legolcsóbb harmoniumai.

Arjegyzék ingyen.

HECKENAST GUSZTÁV

hirneves zongora-eladási és kölcsönző-intézetében

Budapest,

IV. kerület, Ktyó-utca 7. szám.